

Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Lefel Mynediad 1 – Lefel 2

**Sgiliau Bywyd a Gwaith
Cynnwys yr Uned**

Cynnwys

Nod yr Uned	3
Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill.....	3
Dogfennaeth y Gymhwyster	3
Cynnydd ar draws lefelau	4
Gofynion Cyflenwi	6
Dull Asesu	8
Lefel Mynediad 1	8
Lefel Mynediad 2	9
Lefel Mynediad 3	9
Lefel 1	10
Lefel 2	10
Cynnwys yr Uned	11
Lefel mynediad 1	11
Lefel mynediad 2	14
Lefel mynediad 3	16
Lefel 1	19
Lefel 2	22

Nod yr Uned

Mae'r uned hon yn rhan o'r cymwysterau Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith, sydd ar gael ar Lefel Mynediad 1–3, Lefel 1 a Lefel 2 i gefnogi Cwricwlwm i Gymru 14-16 oed.

Mae cyfres o unedau Datblygu Economaidd Cynaliadwy wedi'i dylunio i ddatblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr o gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafnidiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Unedau gan Sefydliadau Dyfarnu Eraill

Dim ond unedau sy'n rhan o gymwysterau cymeradwy Sgiliau Bywyd, Sgiliau Gwaith, a Sgiliau Bywyd a Gwaith Open Awards a all gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn.

Ni all unedau sydd wedi'u hardystio gan Sefydliadau Dyfarnu eraill, neu unedau a gymerwyd o gymwysterau Open Awards eraill, gyfrannu at gyflawni'r cymhwyster hwn. Mae'r gofyniad hwn yn berthnasol ar draws cymwysterau o bob lefel a maint.

Dogfennaeth y Gymhwyster

Mae Manyleb yr Uned hon yn ddogfen orfodol ac rhaid ei darllen a'i chymhwyso ochr yn ochr â'r Canllaw Cymwysterau perthnasol (penodol i lefel) a Llawlyfr Darparwr Open Awards.

Cynnydd ar draws lefelau

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio ar gyfer dysgwyr o Lefel Mynediad 1 – Lefel 2. Gall dysgwyr symud ymlaen drwy'r lefelau drwy gydol eu taith addysg, neu ddechrau ar lefel uwch yn briodol i'w lefel dysgu, eu targedau addysg a'u dyheadau.

Mae'r tabl isod yn crynhoi'r meysydd dysgu sydd wedi'u cynnwys yn yr unedau a sut y caiff y rhain eu trin ar bob lefel.

Cysyniad	Mynediad 1	Mynediad 2	Cofnod 3	Lefel 1	Lefel 2
Deall cynaliadwyedd	Adnabod deunydd ailgylchadwy	Adnabod deunydd ailgylchadwy ac arall	Disgrifio manteision lleihau gwastraff	Dadansoddi manteision cynaliadwyedd	Dadansoddi effeithiau amgylchedd ol gwastraff a gweithredoedd
Ymwybyddiaeth ynni	Cydnabod ffyrdd o ddefnyddio ac arbed ynni	Adnabod offer sy'n defnyddio ynni	Disgrifio ffyrdd o leihau'r defnydd o ynni	Esbonio ffyrdd o arbed ynni	Dadansoddi'r defnydd o ynni a strategaethau i leihau'r effaith
Cyfranogiad a chyfraniad	Cymryd rhan mewn gweithgareddau syml	Cymryd rhan mewn gweithgareddau cynaliadwyedd	Cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n lleihau'r effaith	Cyfrannu at fentrau cynaliadwyedd	Cynllunio, gweithredu a monitro gweithredoedd cynaliadwyedd
Myfyrio a gwerthuso	Cydnabod canlyniadau gweithredoedd	Rhoi enghreifftiau syml o weithredoedd	Disgrifio effaith y gweithredoedd	Myfyrio ar weithgareddau a chanlyniadau	Gwerthuso effaith a nodi gwelliannau
Annibyniaeth a chymhwysiaid	Cyfranogi gyda chefnogaeth	Ymateb gyda chymorth	Arddangos yn annibynnol	Cymhwyso mewn cyd-destunau strwythuredig	Gweithredu, addasu a gwerthuso gweithredoedd

Galw gwybyddol	Cydnabod	Adnabod / datgan	Disgrifio / esbonio	Esbonio / dadansoddi	Dadansoddi / gwerthuso / cynllunio
---------------------------	----------	---------------------	------------------------	-------------------------	--

Gofynion Cyflenwi

Cyn darparu, rhaid bod gan ddarparwyr Gynllun Darparu ac Asesu cymeradwy sy'n mapio addysgu, dysgu ac asesu i'r holl feini prawf asesu (sy'n benodol i'r lefel) ym Manyleb yr Uned hon.

Disgwylir i ddarparwyr gynllunio a chyflwyno gweithgareddau dysgu ac asesu o fewn cyfleusterau safonol ysgol/ coleg/darparwr hyfforddiant. Dylai'r uned hon fod yn hygyrch ac yn gyraeddadwy heb fod angen seilwaith arbenigol, adnoddau drud neu amodau mynediad cyfyngol.

Adnoddau Staff

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod athrawon cymwys a phrofiadol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon.

Rhaid i staff dosbarthu:

- Cael gwybodaeth a dealltwriaeth o arferion cynaliadwyedd, gan gynnwys defnydd ynni, rheoli gwastraff a chyfrifoldeb amgylcheddol
- gallu cefnogi dysgwyr i gymhwyso strategaethau cynaliadwyedd ymarferol mewn cyd-destunau go iawn neu efelychiedig

Dylai fod gan staff dosbarthu gymhwyster addysgu neu hyfforddi cydnabyddedig, neu fod yn gweithio tuag ato, lle mae hyn yn ofyniad gan y darparwr.

Adnoddau Corfforol

Rhaid i ddarparwyr sicrhau bod adnoddau addas a digonol ar gael i gyflwyno ac asesu'r uned hon. Dylai hyn o leiaf gynnwys:

Amgylchedd Dysgu

- amgylchedd diogel a chynhwysol sy'n cefnogi gweithgareddau cynaliadwyedd ymarferol a thrafodaeth

Deunydd Dysgu ac Addysgu

- cynlluniau gwersiau strwythuredig a deunydd sesiynau
- deunydd i ddysgwyr a gweithgareddau yn ymwneud â chynaliadwyedd ac arferion amgylcheddol
- deunydd sy'n seiliedig ar senarios i archwilio materion a datrysiadau amgylcheddol
- adnoddau gweledol megis poster, awgrymiadau a chynsailiaethau cynaliadwyedd

Offer

- offer cyflwyno, e.e. taflunydd neu sgrin ryngweithiol
- mynediad at ddyfeisiau digidol lle bo'n briodol
- adnoddau ystafell ddosbarth gan gynnwys bwrdd gwyn a deunydd ysgrifennu

Adnoddau Ymarferol

- deunydd i gefnogi gweithgareddau cynaliadwyedd, e.e. enghreifftiau ailgylchu, awgrymiadau arbed ynni neu restrï gwirio
- adnoddau ar gyfer tasgau ymarferol megis plannu, ailgylchu neu brosiectau amgylcheddol
- deunydd enghreifftiol i ddangos arferion cynaliadwy ac anghynaliadwy

Gofynion Mynediad

Nid oes angen unrhyw ddysgu blaenorol na chymwysterau ar ddysgwyr ar gyfer unrhyw un o'r unedau yn y gyfres hon. Fodd bynnag, wrth i lefel cymhlethdod yr iaith gynyddu drwy'r lefelau, rhaid i'r darparwr gwblhau asesiadau cychwynnol cadarn i sicrhau bod y dysgwra yn gallu cael mynediad at y cynnwys ar y lefel y maent yn dechrau arni.

Dull Asesu

Mae'r gyfres hon o unedau wedi'i dylunio i gael ei asesu drwy dasgau a gweithgareddau asesu a ddyluniwyd gan y darparwr.

Rhaid i ddarparwyr gynnal gwiriad cyn i'r asesiad ddigwydd, i gadarnhau bod y tasgau'n cwmpasu'r holl feini prawf asesu a'u bod yn briodol i'r lefel.

Rhaid bodloni'r holl feini prawf asesu'n llawn er mwyn i'r dysgwr dderbyn marc 'pas'. Ni ellir gwneud unrhyw ddyfarniad rhannol os na chaiff unrhyw feini prawf asesu eu bodloni.

Mae'n ofynnol i ddysgwyr gasglu tystiolaeth mewn portffolio o dystiolaeth. Gellir cyflwyno hwn yn ddigidol (e.e. drwy system e-bortffolio) neu ar bapur, fel y bo'n briodol i'r dysgwr unigol. Lle bynnag y bo modd, anogir e-bortffolios.

Rhaid i aseswyr asesu'r dystiolaeth a gasglwyd gan y dysgwr yn erbyn meini prawf asesu'r uned i benderfynu a yw pob un wedi'i fodloni'n llawn ai peidio. Mae pob penderfyniad asesu yn destun sicrwydd ansawdd mewnol (IQA) gan y darparwr a sicrwydd ansawdd allanol (EQA) gan Open Awards cyn cadarnhau'r canlyniad.

Penderfynwyd bod y mathau canlynol o dasgau asesu yn addas ar gyfer yr uned hon ar bob lefel.

Lefel Mynediad 1

Dylai asesiad o'r uned Datblygu Economaidd Cynaliadwy ar Lefel Mynediad 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Trefnu	Dosbarthu deunydd yn grwpiau ailgylchadwy ac arall.
Adnabod	Nodi ble dylai eitemau ailgylchu fynd.
Ymateb Lafar Syml	Ffyrdd i ddefnyddio ac arbed ynni.
Dewis Lluniau	Adnabod ffyrdd o gadw'r amgylchedd yn lân.
Tasg Adnabod	Adnabod effeithiau gollwng sbwriel a halogi o ddelweddau neu awgrymiadau.

Lefel Mynediad 2

Dylai asesiad o'r uned Datblygu Economaidd Cynaliadwy ar Lefel Mynediad 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreiffiau o Dasgau
Paru / Dewis	Adnabod gwastraff y gellir ei ailgylchu a gwastraff na ellir ei ailgylchu.
Ateb Byr	Nodi sut mae gweithredoedd amgylcheddol yn cefnogi lles (e.e. aer glân, planhigion).
Tasg Adnabod	Adnabod offer sy'n defnyddio ynni.
Dewis Lluniau	Adnabod dewisiadau cynaliadwy (e.e. dulliau cludo).
Disgrifiad Byr	Disgrifio buddion amgylcheddol syml (e.e. planhigion, ailgylchu).

Lefel Mynediad 3

Dylai asesiad o'r uned Datblygu Economaidd Cynaliadwy ar Lefel Mynediad 3 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreiffiau o Dasgau
Tasg Senario	Esbonio sut mae gweithredoedd unigol yn effeithio ar yr amgylchedd.
Tasg Ysgrifenedig / Llafar Fyr	Disgrifio ffyrdd o leihau'r defnydd o ynni.
Tasg Achos ac Effaith	Esbonio sut mae gweithredoedd yn effeithio ar yr amgylchedd.
Gweithgaredd Ymarferol	Cymryd rhan mewn gweithgareddau cynaliadwyedd.
Sylw	Sylw'r asesydd ar gyfranogiad a sgiliau.

Lefel 1

Dylai asesiad o'r uned Datblygu Economaidd Cynaliadwy ar Lefel 1 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Tasg Esbonio	Esbonio effeithiau amgylcheddol gwastraff.
Tasg Gynllunio	Creu cynllun i arbed ynni a lleihau gwastraff.
Gweithgaredd Grŵp	Cymryd rhan mewn gweithgareddau cynaliadwyedd.
Sylw	Sylw'r asesydd ar gyfranogiad a sgiliau.
Tasg Fyfyrio	Myfyrio ar effeithiolrwydd y camau a gymerwyd.

Lefel 2

Dylai asesiad o'r uned Datblygu Economaidd Cynaliadwy ar Lefel 2 gynnwys:

Math o Asesiad	Enghreifftiau o Dasgau
Tasg Esbonio	Esbonio strategaethau i arbed ynni.
Tasg Gynllunio	Cynllunio menter gynaliadwyedd.
Gweithgaredd Ymarferol	Cynnal y gweithgaredd a gynlluniwyd.
Tasg Werthuso	Gwerthuso'r effaith ar unigolion a'r amgylchedd.
Tasg Fyfyrio	Myfyrio ar effeithiolrwydd a gwelliannau.
Sylw	Sylw'r asesydd ar gyfranogiad a sgiliau.

Cynnwys yr Uned

Lefel Mynediad 1

Teitl yr Uned: Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM171

Lefel: Lefel Mynediad 1

Gwerth Credyd: Un (1)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 10

Nod yr Uned: Datblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr i gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafnidiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Egwyddorion Cynyddu	
Cam Cynnydd 1 – Rwy'n dechrau adnabod yr effeithiau sydd gennyf ar y byd naturiol	

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Gwybod eitemau y gellir eu hailgylchu	1.1 Adnabod deunydd i'w hailgylchu
	1.2 Adnabod i ble mae ailgylchu'n mynd
2. Gwybod sut i arbed ynni	2.1 Adnabod ffyrdd o ddefnyddio ynni
	2.2 Adnabod ffyrdd o arbed ynni
3. Gwybod sut i gadw'r amgylchedd yn lân	3.1 Adnabod ffyrdd o gadw'r amgylchedd yn lân
	3.2 Cydnabod effaith gollwng sbwriel
	3.3 Cydnabod effaith llygredd

Cynnwys Dangosol	
Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr adnabod deunydd i'w hailgylchu (e.e. papur, cardbord, poteli plastig, jariau gwydr, a chaniau metel) AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr adnabod i ble mae deunydd yn mynd i'w hailgylchu (e.e. biniau ailgylchu glas ar gyfer papur neu blastig, banciau poteli, neu bwyntiau ailgylchu dynodedig yn y gwaith neu yn yr ysgol)
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd o ddefnyddio ynni (e.e. troi goleuadau ymlaen, defnyddio cyfrifiaduron, gweithredu peiriannau, neu offer gwresogi ac oeri) AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd o arbed ynni (e.e. diffodd goleuadau a chyfarpar pan nad ydynt yn cael eu defnyddio, defnyddio offer sy'n effeithlon o ran ynni, neu gau drysau a ffenestri i gadw gwres i mewn)
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd o gadw'r amgylchedd yn lân (e.e. rhoi sbwriel mewn biniau, ailgylchu, glanhau sbwriel, neu ddefnyddio cynwysyddion ailddefnyddiadwy) AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr gydnabod effaith gollwng sbwriel (e.e. niweidio bywyd gwyllt, llygru strydoedd a dyfrffyrdd, a chreu amgylchedd annymunol) AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr gydnabod effaith lygredd (e.e. niweidio ansawdd aer, dŵr, neu bridd, effeithio ar iechyd, a niweidio anifeiliaid a phlanhigion)

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd / Digidol
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Bydd datblygu arferion gwaith cynaliadwy o fudd i'r dysgwr a'r blaned

Themâu Trawsbynciol Perthnasol

Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Galluogi dysgwyr ddatblygu arferion gweithio cynaliadwy a fydd yn dod â manteision yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Lefel Mynediad 2

Teitl yr Uned: Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM172

Lefel: Lefel Mynediad 2

Gwerth Credyd: Un (1)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 10

Nod yr Uned: Datblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr i gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafnidiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Egwyddorion Cynyddu

Cam Cynnydd 2 - Gallaf ddisgrifio sut y gall pobl a'r byd natur effeithio ar ei gilydd

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn): Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):

1. Gwybod sut i reoli gwastraff	1.1 Adnabod eitemau y gellir eu hailgylchu
	1.2 Rhoi enghreifftiau o wastraff na ellir ei ailgylchu
2. Deall defnydd ynni	2.1 Adnabod offer sy'n defnyddio trydan
	2.2 Adnabod ffyrdd o arbed ynni wrth adael ystafell
3. Gwybod sut i hyrwyddo aer glân	3.1 Adnabod ffyrdd gwyrdd o deithio
	3.2 Esbonio sut mae planhigion yn helpu ansawdd yr aer

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr adnabod eitemau y gellir eu hailgylchu (e.e. plastig, cardbord, gwastraff bwyd)
	AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr roi enghreifftiau o wastraff na ellir ei ailgylchu (e.e. bagiau plastig, deunydd pacio wedi'i halogi gan fwyd, polystyren)

Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr nodi offer sy'n defnyddio trydan (e.e. bwrdd gwyn rhyngweithiol, cyfrifiaduron, gliniaduron, teledu, ffonau) AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd o arbed ynni wrth adael ystafell (e.e. diffodd y newidyn golau, diffodd offer, diffodd y gwres)
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd gwyrdd o deithio (e.e. cerdded, beicio, defnyddio trafndiaeth gyhoeddus) AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr nodi sut mae planhigion yn helpu ansawdd yr aer (e.e. tynnu aer gwael a rhyddhau ocsigen, hidlo llwch a llygryddion, gwella ffresni)

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd / Digidol
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Bydd datblygu arferion gwaith cynaliadwy o fudd i'r dysgwr a'r blaned

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Galluogi dysgwyr ddatblygu arferion gweithio cynaliadwy a fydd yn dod â manteision yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Lefel Mynediad 3

Teitl yr Uned: Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM173

Lefel: Lefel Mynediad 3

Gwerth Credyd: Un (1)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 10

Nod yr Uned: Datblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr i gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafnidiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 3 - Gallaf ddisgrifio a rhoi esboniadau syml am effaith gweithredoedd dynol ar y byd naturiol yn y gorffennol a'r presennol.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall sut i reoli gwastraff	1.1 Esbonio sut i ailgylchu gwastraff
	1.2 Esbonio'r manteision o leihau gwastraff
2. Deall defnydd ynni	2.1 Disgrifio ffyrdd o leihau'r defnydd o ynni
	2.2 Adnabod ffyrdd o arbed ynni wrth adael ystafell
3. Deall effaith unigolion ar yr amgylchedd	3.1 Esbonio sut mae gweithredoedd unigol yn effeithio ar yr amgylchedd
	3.2 Disgrifio ffyrdd y gall unigolion leihau eu heffaith ar yr amgylchedd
	3.3 Cymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n lleihau'r effaith amgylcheddol

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr esbonio sut i ailgylchu gwastraff (e.e. drwy ddosbarthu papur, cardbord, plastig, gwydr, a chaniau i'r biniau cywir a dilyn canllawiau ailgylchu lleol) AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr egluro manteision lleihau gwastraff (e.e. cadw adnoddau, lleihau safleoedd tirlenwi, arbed ynni, a gwarchod bywyd gwyllt)
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio ffyrdd o leihau'r defnydd o ynni (e.e. diffodd goleuadau a chyfrifiaduron, defnyddio offer ynni-effeithlon, neu gau drysau a ffenestri i gadw gwres i mewn) AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr nodi ffyrdd o arbed ynni wrth adael ystafell (e.e. diffodd goleuadau, diffodd offer trydanol, a chau drysau i gadw gwres)
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr esbonio sut mae gweithredoedd unigol yn effeithio ar yr amgylchedd (e.e. mae gollwng sbwriel yn halogi tir a dŵr, mae gwastraffu ynni'n cynyddu allyriadau carbon, ac mae ailgylchu'n helpu i warchod adnoddau) AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr ddisgrifio ffyrdd y gall unigolion leihau eu heffaith ar yr amgylchedd (e.e. ailgylchu, defnyddio eitemau ailddefnyddiadwy, cerdded neu feicio yn lle gyrru, ac arbed ynni a dŵr) AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn gweithgareddau sy'n lleihau effaith amgylcheddol (e.e. cymryd rhan mewn casglu sbwriel, defnyddio cynlluniau ailgylchu, plannu coed, neu fentrau arbed ynni gartref neu yn y gwaith)

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd / Digidol
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Bydd datblygu arferion gwaith cynaliadwy o fudd i'r dysgwr a'r blaned

Themâu Trawsbynciol Perthnasol

Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Galluogi dysgwyr ddatblygu arferion gweithio cynaliadwy a fydd yn dod â manteision yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Lefel 1

Teitl yr Uned: Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM174

Lefel: Un (1)

Gwerth Credyd: Un (1)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 10

Nod yr Uned: Datblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr i gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafnidiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynydd 4 - Gallaf ddeall ac esbonio sut mae gweithredoedd dynol yn effeithio ar y prosesau ffisegol sy'n llywio lleoedd, gofodau, amgylcheddau a ffurfiau tir dros amser.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall pwysigrwydd cynaliadwyedd yn y gweithle	1.1 Diffinio 'datblygiad cynaliadwy'
	1.2 Dadansoddi manteision amgylchedd cynaliadwy
	1.3 Esbonio'r effaith y mae gwastraff na ellir ei ailgylchu yn ei chael ar yr amgylchedd
2. Gallu arbed ynni	2.1 Amlinellu ffyrdd o arbed ynni
	2.2 Amlinellu ffyrdd y mae egni'n cael ei wastraffu
	2.3 Creu cynllun sy'n amlinellu sut i arbed ynni a lleihau gwastraff.
3. Gallu cyfrannu at amgylchedd glanach	3.1 Cymryd rhan ran mewn gweithgaredd sy'n cyfrannu at amgylchedd glanach
	3.2 Myfyrio ar y gweithgaredd

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddiffinio datblygu cynaliadwy. (e.e. diwallu anghenion presennol heb niweidio cenedlaethau'r dyfodol, cydbwyso'r amgylchedd, yr economi a chymdeithas) AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr ddadansoddi manteision amgylchedd cynaliadwy. (e.e. aer a dŵr glanach, gwarchod bywyd gwyllt, gwella iechyd ac ansawdd bywyd – gall fod yn benodol i ardal leol neu genedlaethol) AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr esbonio'r effaith y mae gwastraff na ellir ei ailgylchu yn ei chael ar yr amgylchedd. (e.e. llygredd safleoedd tirlenwi, niwed i fywyd gwyllt, mwy o lygredd a chroniad gwastraff)
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr amlinellu ffyrdd o arbed ynni. (e.e. diffodd goleuadau, defnyddio offer ynni-ffeithlon, lleihau'r defnydd o wres, tynnu dyfeisiau o'r soced) AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr amlinellu ffyrdd y mae ynni'n cael ei wastraffu. (e.e. gadael goleuadau ymlaen, gor-ddefnyddio gwres, gadael offer ar standby, gwastraffu dŵr poeth) AC 2.3 Rhaid i ddysgwyr greu cynllun sy'n amlinellu sut i arbed ynni a lleihau gwastraff. (e.e. ailgylchu mwy, diffodd offer, lleihau'r defnydd o ddŵr, aildefnyddio deunydd)
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr gymryd rhan mewn gweithgaredd sy'n cyfrannu at amgylchedd glanach. (e.e. casglu sbwriel, gweithgaredd ailgylchu, plannu coed, ymgyrch arbed ynni yn yr ystafell ddosbarth) AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr fyfyrio ar y gweithgaredd. (e.e. beth wnaethon nhw, beth wnaethon nhw ei ddysgu, sut y gwnaeth hynny helpu'r amgylchedd, beth fydden nhw'n ei wneud yn wahanol y tro nesaf)

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd / Digidol
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd
Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Bydd datblygu arferion gwaith cynaliadwy o fudd i'r dysgwyr a'r blaned

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Galluogi dysgwyr ddatblygu arferion gweithio cynaliadwy a fydd yn dod â manteision yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.

Lefel 2

Teitl yr Uned: Datblygiad Economaidd Cynaliadwy

Rhif Cyfeirnod yr Uned: CBM175

Lefel: Dau (2)

Gwerth Credyd: Un (1)

Oriau Dysgu Dan Arweiniad: 10

Nod yr Uned: Datblygu dealltwriaeth a sgiliau dysgwyr i gyfrannu at weithle cynaliadwy, h.y. cadwraeth ynni, ailgylchu, gwaredu gwastraff, aer glân, trafndiaeth. Mae'n helpu dysgwyr i archwilio strategaethau y gallant eu rhoi ar waith yn eu lleoliad eu hunain er budd iddyn nhw ac i eraill.

Egwyddorion Cynyddu

Cam cynnydd 5 – Gallaf esbonio a dadansoddi'r ystod eang o gysylltiadau a chyddibyniaethau rhwng gweithredoedd dynol a phrosesau ffisegol sy'n llywio lleoedd, gofodau, amgylcheddau a ffurfiau tir dros amser.

Deilliant Dysgu (Bydd y Dysgwr yn):	Maen Prawf Asesu (Gall y Dysgwr):
1. Deall pwysigrwydd cynaliadwyedd yn y gweithle	1.1 Dadansoddi manteision amgylchedd cynaliadwy
	1.2 Dadansoddi effaith gwastraff na ellir ei ailgylchu ar yr amgylchedd
2. Gallu arbed ynni	2.1 Esbonio ffyrdd o arbed ynni
	2.2 Dadansoddi'r ffyrdd y mae egni'n cael ei wastraffu
3. Gallu cyfrannu at amgylchedd glanach	3.1 Cynllunio gweithgaredd sy'n - arbed ynni - lleihau gwastraff - cyfrannu at amgylchedd glanach
	3.2 Cynnal y gweithgaredd
	3.3 Gwerthuso effaith y gweithgaredd ar - unigolion - yr amgylchedd

Cynnwys Dangosol

Deilliant Dysgu 1	AC 1.1 Rhaid i ddysgwyr ddadansoddi manteision amgylchedd cynaliadwy. (e.e. llygredd wedi'i leihau, cadwraeth adnoddau naturiol, gwell iechyd, arbedion economaidd, amddiffyn ecosystemau a chymunedau) AC 1.2 Rhaid i ddysgwyr ddadansoddi effaith gwastraff na ellir ei ailgylchu ar yr amgylchedd. (e.e. defnydd o safleoedd tirlenwi, llygredd, niwed i fywyd gwylt, mwy o allyriadau carbon, difrod amgylcheddol hirdymor).
Deilliant Dysgu 2	AC 2.1 Rhaid i ddysgwyr egluro ffyrdd o arbed ynni. (e.e. defnyddio offer sy'n effeithlon o ran ynni, diffodd offer pan nad yw'n cael ei ddefnyddio, lleihau'r defnydd o wres a goleuadau, inswleiddio, ffynonellau ynni adnewyddadwy) AC 2.2 Rhaid i ddysgwyr ddadansoddi'r ffyrdd y mae ynni'n cael ei wastraffu. (e.e. gadael goleuadau ac offer ymlaen, gwresogi aneffeithlon, inswleiddiad gwael, gorddefnyddio dyfeisiau trydanol, defnydd pŵer ar stopiofa)
Deilliant Dysgu 3	AC 3.1 Rhaid i ddysgwyr gynllunio gweithgaredd sy'n cadw ynni, yn lleihau gwastraff ac yn cyfrannu at amgylchedd glanach. (e. ymgyrch ailgylchu, ymgyrch ymwybyddiaeth arbed ynni, casglu sbwriel, lleihau'r defnydd o bapur, menter diffodd offer). AC 3.2 Rhaid i ddysgwyr gynnal y gweithgaredd a gynlluniwyd. (e.e. trefnu casglu sbwriel, cynnal gweithgaredd ailgylchu, gweithredu cynllun arbed ynni, cymryd rhan mewn gweithgaredd glanhau neu ymwybyddiaeth). AC 3.3 Rhaid i ddysgwyr werthuso effaith y gweithgaredd ar unigolion a'r amgylchedd. (e.e. newidiadau mewn ymddygiad, llai o wastraff, ynni wedi'i arbed, amgylchedd glanach, mwy o ymwybyddiaeth o gynaliadwyedd).

Maes Profiad Dysgu	Y Celfyddydau
Datganiad o'r Hyn sy'n Bwysig	Mae ein byd natur yn amrywiol a deinamig, wedi'i ddylanwadu gan brosesau a gweithredoedd dynol
Perthnasol i'r Pedwar Diben	Diben 3 - Dinasyddion moesegol, gwybodus o Gymru a'r byd
Sgiliau Trawsgwricwlaidd	Llythrennedd / Digidol
Sgiliau Cyfannol	Creadigrwydd ac arloesedd

Dealltwriaeth o gynaliadwyedd ym myd gwaith a/neu waith bob dydd	Bydd datblygu arferion gwaith cynaliadwy o fudd i'r dysgwr a'r blaned
---	---

Themâu Trawsbynciol Perthnasol	
Thema	Rhesymeg
Lleol/cenedlaethol/rhyngwladol	Galluogi dysgwyr ddatblygu arferion gweithio cynaliadwy a fydd yn dod â manteision yn lleol, yn genedlaethol ac yn rhyngwladol.